

**ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
ЦЕНТРАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
Кафедра професійної та вищої освіти**

Леонід РОМАНОВ

**ОРГАНІЗАЦІЯ ГРУПОВОЇ ВЗАЄМОДІЇ ЯК УМОВА ЗМІЩАНОГО
НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ**

**Спецкурс розроблено для керівних, педагогічних і науково-педагогічних
кадрів професійної та вищої освіти**

Київ-2022

УДК **371.123.377.112.4. 378.147**

*Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри
професійної та вищої освіти Центрального інституту післядипломної освіти
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
(протокол № 9 від 22 вересня 2020 р.)*

Рецензенти:

Єршова Л.М., доктор педагогічних наук, доцент;
Петренко Л.М., доктор педагогічних наук, професор.

Р- 69 Романов Л.А. Організація групової взаємодії як умова змішаного навчання майбутніх фахівців. Спецкурс для слухачів очно-дистанційної форми навчання в системі післядипломної освіти. К: ЦІПО, 2022. 27 с.

ISBN

Метою вивчення даного спецкурсу є ознайомлення слухачів з особливостями організації групової взаємодії в ході змішаного навчання. Спецкурс розглядає питання суті змішаного навчання, типології діяльності у змішаному навчанні та його моделей; розкриває особливості організації групової взаємодії, переваги, недоліки соціальних мереж, можливості і методичні аспекти їх застосування у змішаному навчанні.

Спецкурс адресовано слухачам курсів підвищення кваліфікації керівних, педагогічних і науково-педагогічних кадрів професійної та вищої освіти у Центральному інституті післядипломної освіти Університету.

© Романов Л.А.
© Центральний інститут післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти

ЗМІСТ

ВСТУП	4
НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН	5
ЗМІСТ СПЕЦКУРСУ ЗА ТЕМАМИ	6
САМОСТІЙНА РОБОТА СЛУХАЧІВ	6
ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ	11
ГЛОСАРІЙ	26
ЛІТЕРАТУРА	27

ВСТУП

Карантинні обмеження і запровадження воєнного стану в Україні змінили підхід до організації навчання та роботи з молоддю: спостерігаємо активне застосування дистанційної та змішаної форм навчання, проводиться велика кількість навчальних онлайн-заходів. Проте їх ефективність та залученість учасників при переносі «традиційних» форм в онлайн не завжди є ефективною.

Метою спецкурсу «Організація групової взаємодії як умова змішаного навчання майбутніх фахівців» є розвиток вмінь щодо організації групової взаємодії в ході змішаного навчання із застосуванням соціальних медіа.

Спецкурс розрахований на 4 академічні години, складається з тематичної дискусії і практичного заняття. У ході тематичної дискусії розглядаються такі основні питання:

1. Особливості організації групової взаємодії в змішаному навчанні.
2. Поняття та види соціальних медіа.
3. Можливості соціальних мереж для групової взаємодії в освітньому процесі.
4. Використання соціальних медіа у навчанні.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ теми	Тема	Кількість годин				
		Усього	Аудиторна робота			Самостійна робота
			Лекції	Тематичні дискусії	Практичні заняття	
1	Особливості організації групової взаємодії в ході змішаного навчання	2	-	2	-	
2	Методичні аспекти застосування соціальних мереж в організації групової взаємодії здобувачів освіти	2	-	-	2	
	Разом	4	-	2	2	

ЗМІСТ СПЕЦКУРСУ ЗА ТЕМАМИ

Тема 1. Особливості організації групової взаємодії в ході змішаного навчання.

Суть змішаного навчання, типи діяльності у змішаному навчанні, моделі змішаного навчання. Основні форми онлайн-комунікації. Поради для організації взаємодії учасників. Поняття та види соціальних медіа. Переваги, недоліки, ризики і небезпечності соціальних мереж. Можливості застосування соціальних в організації групової взаємодії здобувачів освіти. Реалізація функцій соціальних медіа у навчанні: особливості активізації та мотивації учнів та студентів, організації процесу навчання, надання додаткових можливостей із зберігання та обміну інформацією.

Тема 2. Методичні аспекти застосування соціальних мереж в організації групової взаємодії здобувачів освіти.

Створення віртуальної дошки у середовищі Padlet. Створення колекції навчальних матеріалів у середовищі Pinterest. Організація професійної групи у Facebook. Особливості використання у навчанні ВікіВікі, YouTube. Застосування групової взаємодії в ході гейміфікованого навчання.

САМОСТІЙНА РОБОТА СЛУХАЧІВ

Тест «Соціальні медіа»

<https://forms.gle/G5Ht4BbHbwpuQsUF6>

Мета: Використовується для актуалізації основних понять теми.

Інструкція:

Надайте відповіді на запитання:

1. Яка основна особливість соціальних медіа?

ресурси у мережі Інтернет

мають обмежену кількість авторів
наповнюються суспільством
створені для спілкування
дозволяють обмінюватись інформаційними матеріалами

2. Які з наведених ресурсів відносяться до соціальних медіа?

електронна пошта
соціальні мережі
сервіси миттєвих повідомлень
онлайн ігри
блоги
контент хостинги

3. Яка соціальна мережа найбільш розповсюджена сьогодні в Україні?

«В контакте»
«Однокласники»
Facebook
Instagram
Linkedin
Twitter

4. Які соціальні мережі заборонені сьогодні в Україні?

«В контакте»
«Однокласники»
Facebook
Instagram
Linkedin
Twitter

5. Вкажіть не менше трьох переваг використання соціальних мереж
6. Вкажіть не менше трьох ризиків використання соціальних мереж
7. Що з наведених ресурсів є віртуальною дошкою об'яв, сервісом візуальних закладок?

Wikipedia

Pinterest

YouTube

Facebook

Instagram

Linkedin

8. Який з наведених ресурсів є колекцією взаємопов'язаних між собою текстових сторінок, до яких кожний зареєстрований користувач Інтернету може вносити свої зміни?

Wikipedia

Pinterest

YouTube

Facebook

Instagram

Linkedin

9. Які з наведених ресурсів надають можливість створення сторінки групи з обміну інформацією та обговорення важливих питань?

Wikipedia

Pinterest

YouTube

Facebook

Instagram

Linkedin

10. Які з наведених ресурсів дозволяють викладати матеріали спільних проектів?

Wikipedia

Pinterest

YouTube

Facebook

Instagram

Linkedin

Питання для самоконтролю

1. Опишіть модель змішаного навчання, що застосовується у Вашому закладі освіти.

2. Охарактеризуйте переваги, недоліки, ризики, небезпечності соціальних мереж.

3. Проаналізуйте вплив соціальних мереж на представників різних освітньо-вікових категорій на основі перегляду фільму «Соціальна дилема».

4. Поясніть, чим корисне застосування соціальних мереж для організації групової взаємодії здобувачів освіти.

5. Охарактеризуйте особливості застосування віртуальних інтерактивних дошок.

6. Опишіть можливості використання: Facebook для організації групової взаємодії здобувачів освіти.

7. Обґрунтуйте особливості застосування Pinterest в проектній діяльності здобувачів освіти.

8. Які можливості надає ВікіВікі для засвоєння навчального матеріалу?

9. Як можна застосовувати YouTube у проблемно-пошуковому навчанні?

Індивідуальні завдання

1. Створіть сторінку навчальної групи на Facebook та організуйте обмін інформацією.

2. Запропонуйте тему навчального проекту та створіть тематичну дошку на Pinterest для викладу матеріалу по проекту.

3. Складіть глосарій термінів за певною навчальною темою із застосуванням ВікіВікі.

4. Сформууйте колекцію презентацій до дисципліни, яку Ви викладаєте, на YouTube.

5. Зробіть банк відеосюжетів YouTube до певної навчальної теми дисципліни, яку Ви викладаєте.

ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Тема 1. Особливості організації групової взаємодії в ході змішаного навчання.

У зв'язку з розвитком електронного навчання (e-learning) визначився новий напрям – змішане навчання (blended learning). Здійснення змішаного навчання є нині найбільш ефективним. Blended learning – це інтеграція навчання в групі, самостійне навчання, яке здійснюється як в аудиторіях, так і в режимі он-лайн.

Змішане навчання включає спільне використання Мережі і стандартного навчання в аудиторіях; у такому комбінованому освітньому середовищі викладачі та здобувачі освіти використовують он-лайнкові ресурси і інструментарій, а також зустрічаються особисто в закладі освіти в рамках одного курсу або програми.

Змішане навчання може включати такі типи діяльності:

- включення Веб-ресурсів та інструментів в освітню програму;
- розробка і публікація Веб-сторінок для певної групи;
- використання он-лайнкових форумів, дискусій і спільної діяльності.

Як свідчать дослідження українських науковців (Р. Гуревич, М. Кадемія, М. Козяр), упровадження змішаного навчання (поєднання традиційних технологій із дистанційним навчанням) дає гарні результати. Згідно з результатами досліджень, змішане навчання можна здійснювати за такими моделями.

За дистанційно-аудиторною моделлю навчання реалізується за схемою *«Дистанційне навчання → очна сесія → самостійне вивчення на основі інформаційно-телекомунікаційних технологій (ІКТ)»*:

- дистанційне навчання – це формування базових знань під час вивчення теоретичного матеріалу;
- очна сесія передбачає детальний розгляд теми, обговорення та дискусія з даної теми;

– самостійне вивчення – це виконання завдань на базі вивченого навчального матеріалу, спілкування засобами ІКТ.

За аудиторно-дистанційною моделлю навчання здійснюється за схемою *«Тренінг в навчальній аудиторії → самостійне вивчення на основі ІКТ → очна сесія»*:

– під час проведення тренінгу в навчальній аудиторії здійснюється відпрацювання певних ситуацій, які використовуються викладачем або виконуються практичні завдання, семінари, ділові ігри та інше.

– подальше навчання здійснюється самостійно в режимі он-лайн на більш високому та широкому обсязі навчального матеріалу, виконання практичних завдань, а також здійснюється спілкування з викладачем, консультантом, студентом.

У наведених схемах змішаного навчання здійснюється поєднання самостійного та аудиторного навчання, що дає можливість кожному проявити себе відповідно до тих можливостей, якими він володіє.

Змішаний курс за обсягом навчального матеріалу значно більший у порівнянні з обсягом навчального матеріалу за традиційною формою навчання. Кожний учень або студент має можливість навчатися за власною траєкторією у будь-який зручний час. Використання електронних навчальних курсів сприяє зменшенню прогалин у знаннях, надає можливість одержувати додаткову інформацію для підвищення свого фахового рівня, відпрацювання пропущених занять тощо.

Головною перевагою другої моделі здійснення змішаного навчання є можливість практичного виконання або відпрацювання практичних ситуацій, здійснення повторення та узагальнення навчального матеріалу, спілкування учасників після завершення навчання. У випадку, коли після завершення навчання виникають певні труднощі, кожен має змогу одержати додаткову консультацію у колег або викладача.

Змішане навчання є моделлю успішного навчання, метою якого є одержання знань з використанням консультування за допомогою електронної

пошти, дискусії на форумах, блогах, у роботі з Веб-ресурсами, електронними книгами та ін.

Змішане навчання сприяє розвитку комунікативного спілкування, інформаційної культури, стимулює кожного до дії, одержання найкращого результату, просування до мети та активізації пізнавальної діяльності.

Такі інструменти змішаного навчання, як діагностика, оцінка та зворотний зв'язок, приклади кращих вирішень тієї чи іншої проблеми дають можливість спрямовувати роботу здобувачів освіти у потрібне русло, одержати відповідні напрацювання, змодельовати необхідні дії, ситуації.

Розглянемо основні форми онлайн-комунікації під час змішаного навчання. Для забезпечення ефективної організації заняття, його проведення та збору відгуків від учасників важливо продумати, яким чином буде організована комунікація з ними. Комунікацію з учасниками можна реалізувати через такі форми.

Відеоконференція – це зустріч з учасниками на одній із платформ в режимі реального часу онлайн. Онлайн-заняття проводиться в режимі відеоконференції.

Форум – різновид спілкування в мережі Інтернет, який передбачає створення тем для обговорень будь-ким із учасників, можливість перегляду всіх відповідей, модерування процесу обговорення.

Чат – спілкування користувачів мережі в режимі реального часу, засіб оперативної комунікації людей через інтернет. Існують текстові, голосові, аудіо та відеочати. Чат може бути додатковою формою онлайн-комунікації під час відеоконференції.

Блог – це форма спілкування, де право на публікацію належить одній особі чи групі людей, які розміщують інформацію і надають можливість іншим її коментувати.

Електронна пошта – спосіб обміну цифровими повідомленнями між людьми з використанням цифрових пристроїв, таких як комп'ютери та мобільні телефони, що робить можливим пересилання даних будь-якого змісту.

Електронне анкетування – вид опитування, яке організоване з використанням електронної анкети для прояснення певної інформації.

Викладач не має обирати якусь одну форму онлайн-комунікації. Вони можуть бути використанні частково або всі залежно від мети, яка стоїть перед викладачем.

Наведемо приклад застосування різних форм онлайн-комунікації під час вивчення окремої теми.

1. Для організації комунікації в реальному часі з можливістю «бачити» один одного використана відеоконференція на платформі Zoom (або Google Meet, Microsoft Teams, Skype, у нашому випадку - BigBlueButton).
2. Використаний стандартний чат Zoom (або Google Meet, Microsoft Teams, Skype, у нашому випадку - BigBlueButton) для відповідей на запитання учасників під час заняття та зворотного зв'язку.
3. Надане посилання на форум, де учасники по завершенню онлайн-заняття зможуть підняти теми для обговорення і прояснити незрозумілі моменти (це може бути Moodle, Microsoft Teams, Google Classroom, у нашому випадку форум можливий у веб-кабінеті групи слухачів на платформі Українського відкритого університету післядипломної освіти).
4. Створена група у Viber (або Telegram, WhatsApp) з текстовим чатом для швидкої комунікації з учасниками та вирішенні організаційних питань.
5. Надане посилання на блог викладача з посиланням на певний пост з пропозицією висловити свою думку під ним.
6. Електронна пошта використовується для інформування учасників, надсилання матеріалів (якщо вони не збережені в папках загального доступу або на платформах дистанційного навчання), посилань для відеоконференцій тощо.
7. Електронне анкетування може відбуватися і в процесі відеоконференції для оперативного збору інформації, і в процесі онлайн-заняття з метою

аналізу цільової аудиторії та уточнення запиту, після – для збору відгуків.

8. Створена електронна дошка Padlet, на якій розміщені домашні завдання з можливістю учасників додати відповіді на них, коментувати та задати запитання викладачу.

На етапі підготовки до онлайн-занять важливо проаналізувати можливості різних платформ та сервісів, якими варто скористатися викладачеві. Їх вибір буде залежати від технічних можливостей та цілей онлайн-заняття, які ставить викладач.

Zoom – це найпопулярніший у світі сервіс для проведення відеоконференцій. Безкоштовна версія має дещо обмежений функціонал, утім, його цілком вистачає для ефективної роботи та навчання. Значною перевагою *Zoom* є можливість запису конференції, здійснення онлайн-трансляції в YouTube чи Facebook

Google Meet є безкоштовним застосунком, для початку користування яким достатньо мати обліковий запис.

Microsoft Teams – прийшов на зміну програмі «Skype для бізнесу» і служить для проведення відеоконференцій і трансляцій з великою кількістю учасників. Сервіс використовується в основному для корпоративних цілей, в той час як для домашніх користувачів все ще доступний Skype.

Skype – безкоштовне програмне забезпечення, яке також чудово підходить для навчання. Потрібно зареєструватися і можна користуватися всіма можливостями Skype-конференцій, при цьому учасникам реєструватися не обов'язково.

Facebook Messenger – дозволяє проводити відеоконференції, в яких можуть брати участь до 50 осіб, включаючи тих, хто не зареєстрований в Facebook. Тривалість розмов в Rooms не обмежена, з додаткових опцій – можливість застосовувати «маски», блокувати виклики і видаляти користувачів.

Корисними для організації групової взаємодії є такі поради:

- Створіть комфортні робочі умови.
- Зробіть процес максимально прозорим для учасників – план, мета, правила взаємодії, чіткий структурований матеріал.
- Створіть простір довіри та відкритості - підтримка різних думок, не засудження помилок, особистий контакт, відволікання на неформальні теми, доречні жарти.
- Змінюйте формати навчання, щоб всі були залучені – наприклад, робота в різних групах, робота в парах, виступи різних учасників.
- Додайте вплив на різні органи чуттів – увімкніть музику, відео, задійте предмети.
- Регулярно аналізуйте стан групи та збирайте зворотний зв'язок.
- Використовуйте енерджайзери, вікторини.
- Робіть регулярні перерви.

Нині мережа Інтернет дозволяє вирішувати питання колективного навчання, групової взаємодії та обміну інформацією. Особливо це актуально в період карантину та воєнного стану, коли ми потребуємо постійного зворотного зв'язку з нашими учнями, студентами.

Веб-технології другого покоління стали каталізатором революційних змін у способах взаємодії людей з мережею Інтернет. Колишній Інтернет, досі переважно є «мережею читачів», а нині трансформується в «мережу письменників». Завдяки інструментарію Веб 2.0 кожен користувач одержує можливість стати творцем, а не пасивним споживачем інформації в мережі.

Соціальні медіа – це ресурси в мережі Інтернет, які наповнюються суспільством. Це вид мас-медіа, низка онлайн-технологій на принципах Веб 2.0, завдяки яким споживачі контенту через свої дописи стають його співавторами і можуть взаємодіяти, співпрацювати, спілкуватися, ділитися інформацією або брати участь у будь-якій іншій соціальній активності із теоретично усіма іншими користувачами певного сервісу. Ці інтернет сервіси призначені для масового розповсюдження вмісту, який створюють самі

користувачі, і автором може бути кожен, на противагу традиційним медіа, де авторами є попередньо відібране і обмежене коло людей. Крім соціальних мереж до соціальних медіа відносять, як мінімум, дві інші великі групи — блоги (зокрема стенделоун, блогахостинги, мікроблоги та ін.) та контент хостинги (фотосервіси на зразок instagram та flickr, відеохостинги на зразок Youtube, хостинги для слайдів, документів, музики — slideshare, scribd, soundcloud та ін.). До соціальних медіа не варто зараховувати інтернет медіа, які призначені для особистого чи групового спілкування, але не для масової публікації – електронна пошта, сервіси миттєвих повідомлень, онлайн ігри та віртуальні світи.

Отже, до видів соціальних медіа належать:

- соціальні мережі;
- мережеві щоденники (блоги);
- спільний пошук інформації;
- спільні сховища закладок;
- спільне зберігання медіафайлів;
- спільне редагування документів, електронних таблиць;
- колективне редагування гіпертекстів (WikiWiki).

Бачимо, що соціальні мережі є складовою соціальних медіа. Викладачі мають усвідомлювати як переваги, так і недоліки соціальних мереж. Так, основними ризиками соціальних мереж є: стрес, зниження настрою, депресія, погіршення сну, залежність, зниження самооцінки, незадоволення від життя, погіршення реальних стосунків, заздрість, самотність.

Розглянемо, чим корисне використання соціальних мереж у навчанні.

1. Популярність.
2. Безкоштовність.
3. Здобувачі освіти залучені в соціальні мережі більше, ніж в якісь інші веб-ресурси.
4. Соціальні мережі дозволяють оперативно ділитися важливою інформацією і робити нагадування, що сприяє популярності наукових програм.

5. Навчаючись в соціальних мережах, здобувачі освіти засвоюють сучасні навички, а саме, оволодіння засобами і способами комунікації з іншими людьми і пошук-аналіз інформації в епоху інформаційного суспільства.
6. Соціальні мережі дозволяють здобувачам освіти поділитися тим, чого вони навчилися не тільки зі своїми однокурсниками, а й з усім світом.
7. Якщо з якоїсь причини здобувач освіти пропустив заняття, він не випадає з освітнього процесу, тому що може спостерігати за навчальною роботою і брати в ній участь в режимі онлайн.
8. Можливість постійної взаємодії викладачів з учнями, студентами в мережі.
9. В освітній процес можуть бути залучені і батьки.
10. Сором'язливі здобувачі освіти відчують себе більш комфортно в соціальних мережах і стають більш активними учасниками навчального процесу.
11. У плані комунікації, соціальні мережі роблять викладачів більш доступними для учнів, студентів.

Отже, соціальні мережі надають широкі можливості для навчання. Серед основних переваг:

- ідентифікація – можливість надати інформацію про себе (заклад освіти, дату народження, улюблені заняття, книги, кінофільми, вміння тощо);
- присутність на сайті – можливість побачити, хто в даний час знаходиться на сайті, і вступити в діалог з іншими учасниками;
- стосунки – можливість описати стосунки між користувачами (друзі, члени сім'ї, друзі друзів тощо);
- спілкування – можливість спілкуватися з іншими учасниками мережі (відправляти особисті повідомлення, коментувати матеріали);
- групи – можливість сформувати всередині соціальної мережі спільноти за інтересами;
- репутація – можливість дізнатися про статус іншого учасника, простежити його поведінку всередині соціальної мережі;

- обмін – можливість поділитися з іншими учасниками, значущими для них матеріалами (фотографіями, документами, посиланнями, презентаціями тощо).

Зокрема, Фейсбук надає нам такі можливості: створення сторінки навчальної групи та обмін інформацією; обговорення важливих питань; обмін миттєвими повідомленнями (наприклад, перенесення заняття); розміщення інформації про події, анонси, фото; заохочення здобувачів освіти до навчання; реклама програм і курсів; проведення опитувань; розміщення корисних матеріалів, посилань; використання додатків; спілкування з учнями та батьками.

Корисним і цікавим є сервіс Пінтерест. Це віртуальна дошка об'яв, сервіс візуальних закладок з інтегрованими соціальними функціями. У ньому зручно зберігати як зображення, так і відео, збирати рекомендації і розміщувати віш-листи. Тут же і соціальна складова: можна дивитися дошки друзів і показувати свої матеріали. Як і в будь-якій іншій соціальній мережі, тут можна лайкати, шерити матеріал, додавати друзів. *Pinterest* працює як візуальна пошукова система і як соціальна мережа. Для навчання Пінтерест надає такі можливості: створення тематичних дошок зображень і матеріалів з предметів, тем, занять; обмін методиками проведення занять; підготовка віртуальних подорожей; виклад матеріалів по проектах; створення фотоальбомів учнів, окремих заходів; створення списків і добірок літератури для читання.

Для забезпечення сучасного навчального контенту актуальним є застосування ВікіВікі. *Wikiwiki* (з гавайської «швидко-швидко») – це гіпертекстове середовище, яке відносять до сервісів Веб 2.0, колекція взаємопов'язаних між собою текстових сторінок, до яких кожний зареєстрований користувач інтернету може вносити свої зміни (за виключенням певної кількості статичних веб-сторінок) або створити нову сторінку. Середовище ВікіВікі має переваги над іншими веб-ресурсами: можливість багаторазово правити текст; облік змін, що були внесені до змісту сторінки, та можливість повернутися до попередньої версії; сторінка обговорень до кожної

статті, де відвідувач може залишити свої коментарі. Використання wiki-технології у навчанні допомагає у написанні рефератів, складанні бібліографії до теми, анотуванні джерел з теми, складанні глосарію термінів за певною тематикою, виконанні дослідницьких робіт, обговоренні та дискусії, захисті проєктів тощо.

З точки зору застосування відеоконтенту найпопулярнішим є Ютуб. *YouTube* – це унікальний відеохостинг, де користувачі мають змогу слухати музику, переглядати тематичні відеоролики. Це безкоштовна платформа для самоосвіти, проведення онлайн-занять, яка дозволяє знаходити, переглядати та зберігати аудіо- та відеофайли, формувати плейлисти, тематичні колекції відео, презентації.

Віртуальна інтерактивна дошка (онлайн-дошка, електронна дошка, стіна, whiteboard-проєкт) — це мережевий соціальний ресурс, призначений для організації спільної роботи зі створення й редагування зображень і документів, спілкування в реальному часі. Це корисний інструмент для навчання, завдяки якому можливе поєднання тексту, зображення, відео- й аудіоматеріалу на одному майданчику. Електронні дошки або стіни з'явилися 2006–2007 рр. і нині ще популярні серед педагогів. На сьогодні в мережі Інтернет створено значну кількість веб-ресурсів віртуальних інтерактивних дошок. Відповідно до особливостей користування в освітньому процесі, їх умовно можна розподілити на 4 групи:

1. дошки для створення інтерактивних плакатів, шкільних газет;
2. дошки для малювання;
3. дошки для зберігання нотаток;
4. дошки для організації сумісної роботи із різноманітним контентом із можливістю спільного його редагування.

Приклад онлайн-дошки для теми «Створення освітніх веб-квестів» можна подивитися за посиланням:

<https://padlet.com/romanovleonidanatolyevich/t0q7f47eiyk2>

Насамкінець розглянемо питання застосування групової взаємодії в ході гейміфікованого навчання. Яскравим проявом гейміфікації або ігрофікації навчання є веб-квест. Веб-квест має такі ознаки гейміфікованого процесу:

- прогрес – відображення поступового росту, успіху;
- інвестиції – заохочення досягненнями (відчуття гордості за особистий внесок до гри, отримання публічного схвалення за результати роботи; спільна діяльність);
- поступове відкриття інформації – отримання нових знань.

Веб-квест є найпоширенішим серед педагогів інтернет-проектom. Охарактеризуємо це поняття.

Квест - тривалий цілеспрямований пошук, який може бути пов'язаний з грою, зокрема комп'ютерною.

Веб-квест поєднує в собі ідеї проектного методу та ігрових технологій у середовищі Інтернет засобами Веб-технологій.

У нашому випадку Освітній Веб-квест – це сайт в Інтернеті, з яким працюють здобувачі освіти, виконуючи нову навчальну задачу.

Існують різні визначення веб-квесту, серед них виділимо два ключових:

- модель використання Інтернет-ресурсів у викладанні;
- формат уроку з орієнтацією на розвиток пізнавальної дослідницької діяльності учнів, на якому основна частина інформації здобувається через Інтернет;
- **вид інформаційного проекту, що дає можливість ефективно використовувати інформацію, знайдену в Інтернеті;**
- дидактична структура, в межах якої викладач формує пошукову діяльність учнів, задає для них параметри цієї діяльності та визначає її тривалість;
- **проблемне завдання з елементами рольової гри, для виконання якої використовуються інформаційні ресурси мережі Інтернет.**

Наведемо можливі елементи веб-квесту:

- Вступ – короткий опис теми.

- Завдання – формулювання проблемного завдання і опис форми представлення кінцевого результату.
- Порядок роботи і необхідні ресурси – опис послідовності дій, ролей і ресурсів, необхідних для виконання завдання, допоміжні матеріали.
- Оцінка – опис критеріїв і параметрів оцінки виконання Веб-квесту, який представляється у вигляді бланка оцінки.
- Висновок – короткий опис того, чому можуть навчитися учні.
- Використані матеріали – посилання на ресурси, що використовувалися для створення Веб-квесту.
- Коментарі для викладача – методичні рекомендації для викладачів, які застосовують Веб-квест.

Отже, соціальні медіа є популярними сьогодні сервісами, привертають молодь та мають низку переваг, що зумовлюють можливість їх використання у навчанні. Використання соціальних медіа у навчанні активізує та мотивує учнів та студентів, допомагає краще організувати процес навчання, надає додаткові можливості із зберігання та обміну інформацією. Використання соціальних медіа слід супроводжувати поясненням існуючих ризиків та попередженням небезпечностей.

Веб-квест є сучасним інтернет-проектом, який дозволяє у привабливій, ігровій формі засвоїти навчальну інформацію, підготувати творчі продукти індивідуально чи в командах. Застосування веб-квестів підвищує мотивацію до навчання, розвиває актуальні сьогодні так звані «м'які навички» (софт-скілс) – креативність, комунікабельність, здатність працювати в команді, критичне мислення, здатність приймати рішення.

Тема 2. Методичні аспекти застосування соціальних мереж в організації групової взаємодії здобувачів освіти

Завдання 1. Створення віртуальної дошки у середовищі Padlet.

Мета: Навчитись створювати віртуальні дошки та використовувати їх у навчанні.

Хід роботи:

1. Прослухайте коротку розповідь про віртуальні дошки.
2. Передивіться відео про створення віртуальної дошки за допомогою ресурсу Padlet: <https://www.youtube.com/watch?v=Ihr4pJ1o5IY&t=447s>
3. Подивіться на приклади віртуальних дошок, створених у ресурсі Padlet : <https://padlet.com/vidin13/biblioigroteka>
4. Зайдіть на ресурс <https://padlet.com>
5. Зареєструйтеся (через акаунт у Facebook або через електронну пошту).
6. Створіть свою дошку та розмістіть на ній матеріали з нашої теми (назва, мета, корисні посилання, презентація, скріншот учасників). Поділіться в чаті посиланнями на дошки.

Завдання 2. Створення колекції навчальних матеріалів у середовищі Pinterest

Мета: Зареєструватись і створити колекцію навчальних матеріалів у програмі Pinterest, дізнатись про можливості використання таких колекцій у навчанні.

Хід роботи:

1. Ознайомтеся з інформацією про програму Pinterest (5 хвилин) за посиланням <https://netrocket.com.ua/blog/что-такое-pinterest/> (Ви бачите, що на сайті представлено інформацію про цей сервіс, його історію, досвід і особливості застосування).
2. Зайдіть на сайт <https://www.pinterest.com>
3. Зареєструйтеся (через акаунт у Facebook або через електронну пошту).
4. Після натиснення кнопки «Пинтерест вход» система запропонує вам підписатися на картинки, відмітив ті з них, теми яких вас зацікавлять.
5. Налаштуємо акаунт, вибравши пункт «Налаштування акаунта». Тут можна вибрати мову і країну, позначити свою статть, завантажити фотографію, вписати ім'я та прізвище, привласнити User Name

(посилання, по якій вас будуть знаходити в системі), заповнити графу з короткою розповіддю про себе. У цьому меню можна включити повідомлення про ваші публікації. Натискаємо в кінці кнопку «Зберегти».

6. Створюємо свою Дошку (колекцію). Для цього потрібно натиснути знак «+» / «Створити дошку». Надаємо їй ім'я і через меню «Пошукова строка» підбираємо потрібні зображення. При цьому запит краще здійснювати на англійській мові. Схема проста: під фото тиснемо кнопку «Pin it», у вікні вибираємо потрібну дошку і знову тиснемо «Pin it» - картинка виявляється на дошці.
7. Як переглянути дошку? Тиснемо кнопку «Піни», яка знаходиться в лівому кутку. Тут лежать все вами збережені зображення. Щоб завантажити Пін з комп'ютера, потрібно натиснути знак «+» / «Завантажити Пін». Після завантаження фото, розміщуємо її на дошку, вказуємо друзів (їх можна запросити через е-майл, FaceBook, Gmail, Yahoo!), які повинні її оцінити, і тиснемо «Готово».

Завдання 3. Організація професійної групи у Facebook

Мета: створити соціальну групу у мережі Facebook.

Хід роботи:

1. Прослухайте коротку інформацію про створення групи на Facebook:
<https://www.youtube.com/watch?v=hKsbC43Y8Zk>
2. Зайдіть у Facebook (якщо треба – зареєструйтеся).
3. Натисніть вкладки Головна (зверху), Групи (зліва), Створити групу (зелене поле).
4. Надайте назву групі.
5. Запросіть до групи учасників.
6. Натисніть «Створити».
7. Розмістіть у групі різні типи матеріалів: повідомлення, фото, відео, файл, документ тощо.

Завдання 4. Інтернет-подорож веб-квестами

Хід роботи:

Досліджуємо веб-квести «Бережись автомобіля» та «Золоте яблуко». Ознайомтеся з інтерфейсом веб-квесту, зайдіть на кожну його сторінку і з'ясуйте для себе такі питання:

- *Для яких категорій здобувачів освіти запропонований веб-квест?*
- *Яка мета веб-квесту?*
- *Яка ідея веб-квесту?*
- *Яку структуру має веб-квест?*
- *Як організовано групову взаємодію?*

Посилання на веб-квест «Бережись автомобіля:

<http://q-safety-car.blogspot.com/>

Посилання на веб-квест «Золоте яблуко»:

<https://q-golden-apple.blogspot.com>

ГЛОСАРІЙ

ВікіВікі – це гіпертекстове середовище, яке відносять до сервісів Веб 2.0, колекція взаємопов'язаних між собою текстових сторінок, до яких кожний зареєстрований користувач інтернету може вносити свої зміни (за виключенням певної кількості статичних веб-сторінок) або створити нову сторінку.

Гейміфікація або ігрофікація — це використання окремих елементів ігор у неігрових практиках; є методом підвищення ефективності навчання або роботи.

Змішане навчання – це інтеграція навчання в групі та самостійного навчання, яке здійснюється як в аудиторіях, так і в режимі он-лайн, включає спільне використання Мережі і стандартного навчання в аудиторіях; у такому комбінованому освітньому середовищі викладачі та студенти використовують

он-лайніві ресурси і інструментарій, а також зустрічаються особисто в закладі освіти в рамках одного курсу або програми.

Онлайн-дошка – це мережевий соціальний ресурс, призначений для організації спільної роботи зі створення й редагування зображень і документів, спілкування в реальному часі.

Освітній веб-квест – це сайт в Інтернеті, з яким працюють здобувачі освіти, виконуючи нову навчальну задачу; поєднує в собі ідеї проєктного методу та ігрових технологій у середовищі Інтернет засобами Веб-технологій.

Пінтерест – це віртуальна дошка об'яв, сервіс візуальних закладок з інтегрованими соціальними функціями.

Соціальні медіа – це ресурси в мережі Інтернет, які наповнюються суспільством; вид мас-медіа, низка онлайн-технологій на принципах Веб 2.0, завдяки яким споживачі контенту через свої дописи стають його співавторами і можуть взаємодіяти, співпрацювати, спілкуватися, ділитися інформацією або брати участь у будь-якій іншій соціальній активності із теоретично усіма іншими користувачами певного сервісу.

Фейсбук – найпопулярніша соціальна мережа у світі. Кількість її користувачів наближується до двох мільярдів. Для багатьох вона стала найзручнішим способом спілкування з близькими, замінила електронну пошту та стала головним джерелом інформації та новин.

Ютуб – унікальний відеохостинг, де користувачі мають змогу слухати музику, переглядати тематичні відео-ролики; дозволяє знаходити, переглядати та зберігати аудіо- та відеофайли, формувати плейлисти, тематичні колекції відео, презентації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Баловсяк Н. Соціальні мережі вбивають приватність / Тиждень.ua [Електронний ресурс]. URL : <http://tyzhden.ua/Society/70950>
2. Джессіка Браун Як соцмережі впливають на наш настрій, сон, психічне здоров'я і стосунки // BBC Україна [Електронний ресурс]. URL : <https://www.bbc.com/ukrainian/vert-fut-42693578>
3. Глазунов М.С. Facebook як сучасний засіб навчання майбутніх учителів англomовного писемного мовлення [Електронний ресурс]. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vknl_u_Ptp_2013_22_24
4. Гуревич Р. С., Кадемія М. Ю., Козяр М. М. Інформаційно-комунікаційні технології в професійній освіті. Видавництво «СПОЛОМ». 2012. 507 с.
5. Морзе Н.В., Варченко-Троценко Л.О. Використання вікі-технології для організації навчального середовища сучасного університету // Електронне наукове видання “ВІДКРИТЕ ОСВІТНЄ Е-СЕРЕДОВИЩЕ СУЧАСНОГО УНІВЕРСИТЕТУ” [Електронний ресурс]. URL : <https://core.ac.uk/download/pdf/33692547.pdf>
6. Онлайн-заняття для молоді: від старту до фінішу / Неля Лебідь, Юлія Бреус. Дніпро, 2021. 63 с. [Електронний ресурс] URL : https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/36458/1/N_Lebid_Y_Breus_IL_NNCKL.pdf
7. Романов Л. А. Методичні рекомендації з формування готовності майбутніх кваліфікованих робітників автотранспортної галузі до застосування інноваційних виробничих технологій. Київ : Наукова столиця, 2020. 72 с.